

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
— INAPOIAZĂ. —

Unitatea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 50 Lei

Pe 6 luni . . . 26 Lei

Pe 3 luni . . . 14 Lei

Numărul 1 Leu

Pentru inserate se plătește 3 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Dumineca încoronării.

Un răspuns principial la o supărare concretă.

(—ig—) Sub acest titlu dl N. Iorga într'un admirabil articol, publicat în „Universul“ Nr. 238 din 19 Oct. a. c., cum numai din peana D.-Sale măestră eram obișnuiți să cetim, ne înfățișează actul încoronării Suveranilor României întregite la Alba-Iulia în toată măreția lui.

În acest articol dsa își exprimă mirarea, pe care și-o vor mai fi exprimat-o poate și alții, pentrucă arhieriei noastre n'au intrat în biserica ortodoxă a încoronării, ci, ca și alți prelați catolici, au asistat numai la actul încoronării? Din această pricină dsa se supără foc pe papa, pe arhierie și pe toată biserica unită, „asupra căreia, crede dsa, va apăsa mult timp amintirea acestei neiertate greșeli, care tinde a-o isola de inima neamului vostru care este una singură“.

Înainte de toate trebuie să știe, că arhieriei noastre și atâta lume străină a fost invitată la actul solemn al încoronării, deci la un act pur patriotic și național, nu la slujba religioasă ortodoxă, la care nu puteau să asiste tocmai fiindcă țin la „dogma“, de care vorbește, ce e drept, și dl N. Iorga, dar pe care se vede n'o înțelege cu toate consecințele ei logice și firești.

Dacă ar înțelege-o, n'ar scrie că legăturile noastre cu Roma au avut și au „o singură (!) îndreptățire: învierea amintirilor romane și întărirea noastră prin aceste amintiri“, precum scrie în acelaș articol.

Nu! Aceste legături ale bisericii noastre cu Roma, pe lângă îndreptățirea pe care o admite dsa, au mai avut și mai au altă îndreptățire, tot atât de legitimă și firească, deși dsa n'o vede sau nu vrea s'o vadă, anume: cea religioasă.

• Noi ținem la Roma nu numai fiindcă ne-a renăscut național, ca popor neolatin, cu o nobilă menire în lume, ci și fiindcă ne-a arătat credința religioasă cea adevărată și ne-a crescut și ne crește în preceptele unei moralități mântuitoare. Ni-e dragă și falnica Romă a împăraților, dar și venerabila Romă a papilor. Ținem și la columna lui Traian, dar nu ne deslipim, sub nici un preț, de San-Pietro. Sentimentul religios și cel național sunt pentru noi ca doi frați într'o lumină, ca doi brazi dintr'o tulpină, vorba preotului.

Nu admitem, deci, să fim ciungăriți sau scurtați în nici unul din aceste sentimente deopotrivă de scumpe și de sfinte inimilor noastre.

Dar ar fi fost o scădere a sentimentului nostru religios, ba chiar o fățișă incurajare la indiferentismul religios și așa destul de mare la noi, cu tot cortegiul lui de urmări rele, dacă arhieriei catolici ar fi asistat la slujba ortodoxă.

Principiul moral și religios trebuie respectat, deci, între orice împrejurări.

Naționalismul însuși nu valorează nimic, dacă nu se întemeiază pe cea mai perfectă mo-

ralitate. Iar altă temelie de moralitate decât cea care este pusă de Isus Hristos noi nu cunoaștem.

Moralitatea și religiozitatea, în definitiv, primează chiar sentimentul național. Secolele dearândul au trăit popoarele Europei fără ca să aibă sentimentul național pronunțat al zilelor noastre. N'ar fi putut trăi însă o clipă fără de preceptele moralității și fără ca să simtă neîncetat nevoia unei superioare sancțiuni religioase. Sentimentul național, în forma de acum, se știe, este o achiziție a timpului modern.

Individual încă va admite ori și cine, că mai bucuras trăești și vrei să ai societatea unui străin onorabil, decât a unui frate ticălos care-ți face numai mizerii. Dovadă număr-oasele cazuri citate de însuși ziarul, în care scrie dl Iorga, dela frații năpăstuiți din Basarabia, unde mulți Moldoveni de-ai noștri de peste Prut nu mai frecventează bisericile românești, prefăcute de oficialitatea bisecuvântatului nostru regat în bălciuri supărătoare pentru sufletele profund religioase, ci pe cele rusești și interzic membrilor familiei lor să mai vorbească românește, în limba unor asupritori fără milă.

Din punct de vedere național încă socotim că mai ales în astfel de momente solemne de „supreme concentrări naționale“, cum scrie dl Iorga, ar trebui să ne dăm seama, mai mult decât alte dăți, de însemnătatea revenirii noastre integrale, ca neam, la originile glorioase. Dar așa se vede că încă tot mai ținem la nenorocita tradiție a „bisericii de stat“ ortodoxe și încă tot nu vrem să ieșim din cercul moral și religios al Balcanilor, cu totul nedemn de un popor tânăr și cu mari aspirațiuni, spre a privi mai departe la bunii noștri frați latini din Occident (Francezi, Spanioli, Italiieni, Belgieni etc.), cari toți sunt catolici și țin și la Roma papală.

O, ce altă încoronare ar fi fost, dacă acest act unic în istoria națională n'ar fi însemnat persistența într'o nenorocită tradiție religioasă, ci *revenirea la originile noastre glorioase*, la comunitatea spirituală desăvârșită cu întreaga latinătate, deci și cu Roma creștină?!

Mareșalul Foch și atâția frați distinși din Apus ar fi avut o mângâiere mai mult, iar noi prilejuri de neîncetată regenerare sufletească.

Înțelege-va ilustrul nostru istoriograf și publicist aceste mari adevăruri? Face-se-va ei apostolul unei credințe și moralități, cari singure ne pot mântui?

Nu știm. Viitorul va arăta.

În orice caz, ele sunt de natură de a putea captiva deplin spirite oricât de bine înzestrate, precum dovedesc atâtea cazuri strălucite dela noi, dar mai ales din străinătate, unde este mai mult interes și pricepere pentru chestiunile morale și religioase.

O propagandă ortodoxă instituțională. Ca și cea de până acum, mai puțin instituțională, acest nou fel de propagandă ortodoxă, se pornește tot dela Sibiiu, dela „neodihnitul“ mitropolit al acestui oraș.

Nemulțumit, se vede, cu rezultatele obținute pe calea de până acum, fiindcă atât la Ocoliş cât și la Feiurd și aiurea a trebuit, se pare, să se reîntre în legalitate, Conzistorul ortodox din Sibiiu vrea să organizeze pe viitor propaganda proselitistă în mod instituțional. „Până acum, din cauza multor trebuințe și lipsuri, purtând — dupăcum a spus într'un recent Conzistor însuși pâr. mitropolit Nicolae — mai mult o luptă defensivă pentru apărarea legii și limbei străbune, biserica (ortodoxă) nu s'a putut gândi la opera de trezire și îndrumare a vieții religioase. Acum e timpul, să revenim la această misiune, care trebuie să stea în centrul preocupărilor noastre“. Și pentru ca această viitoare luptă ofensivă să poată avea rezultate mai bune, mitropolitul Bălan a pus cu 10,000 Lei baza unui „fond pentru promovarea și alimentarea misiunii interne bisericești“, având a se crea, cum spune oficiosul sibiiuan, un institut special pentru această misiune. Și pentru ca să se poată lucra cu și mai mult succes, e vorba să fie rugați Suveranii, ca acest fond de propagandă să poată purta numele „Regele Ferdinand și Regina Maria“.

Chestiunea unei mari și întinse propagande „interne“, cum se numește, dar care în realitate nu va fi decât o ofensivă proselitistă de cea mai ortodoxă specie, se pune deci deschis și pe față. Și dacă neodihniții dd. dela Sibiiu au hotărât să o pună de acum înainte și în forma aceasta, nu noi vom putea să-i împiedecăm să o facă. Să știe însă, că noi vom căuta să ne apărăm și că pentru această luptă de apărare vom ști și noi să ne adunăm toate puterile de cari dispunem. Avem însă și o rugare — și aceasta către măritul guvern —, să nu permită ca în acțiunea ce se pornește dela Sibiiu să se poată amesteca și numele Suveranilor noștri.

Ferdinand și Maria sunt nume scumpe tuturor fiilor țării și de aceea credem, că suntem în drept a cere ca ele să nu poată fi profanate, așându-se în fruntea unei acțiuni din cele mai detestabile.

Două atacuri. Dintre multele atacuri cari se îndreaptă mai nou împotriva bisericii noastre, am găsit, că e necesar să fixăm aici două, cari pentru tendința păcătoasă ce urmăresc nu pot fi veșezite cu destulă tărie.

Unul vine dela București, prin coloanele „Universului“ din peana doamnei Alexandrina Gr. Cantacuzino, iar al doilea dela Clujul „Infrățirii“ liberale. Ambele mănecă din cuvintele unui prelat catolic dela Budapesta (episcopul militar Ștefan Zadravec), care a crezut că poate să facă din religia catolică un pivot al maghiarismului, afirmând, că „catolicismul ar fi singura putere motrice a întregității regnului ungar“, și ambele cred, că pot să scoată de

aici încheierea, că *pentru neamul românesc singura religia mântuitoare este ortodoxismul*. Deosebirea este numai, că până când articolul din „Universul” intitulat „Politica și Vaticanul” este mai mult teoretic și, se pare, scris cu bună credință, cel din „Infrățirea” semnat de A. R. Gus este direct o rușinoasă infamie, pentru care oficialitatea bisericii noastre ar trebui să ceară satisfacție dela conducerea organului învârtător dela Cluj.

De astădată semnalăm numai aceste atacuri, rămânând să ne ocupăm de ele mai pe larg în numărul proximității. Reproducem totuși încă de azi insultele grave pe cari „Infrățirea” a crezut, că poate să le aducă bisericii noastre. Ele se cuprind mai ales în următoarele două propoziții:

„Obstrucționismul moral al bisericii dela Blaj, culminat în neparticiparea activă (p. N. R.) la siua simbolică a încoronării servește minunat la întreținerea speranțelor imperialiste ale șovinismului maghiar”. Și iarăși: „Faptul, că (Zadavec) nu a amintit nimic de catolicismul românesc al uniților dela Blaj, ne face să suspectăm... sinceritatea canonică ce a pus stavilă prelaților blăjeni la intrarea Catedralei naționale”.

Vom mai reveni deci.

De-ale încoronării.

— Un interview al Nunțiului apostolic. —

Fiindcă atitudinea dela încoronare a arhierilor bisericii noastre a făcut mare vâlvă în presă, cu deosebire pe urma articolului dlui N. Iorga din „Universul”, de care ne ocupăm în fruntea acestui număr, reproducem și noi, după siarul „Lupta” din București, partea mai importantă din interviewul dat în cauză de Mgr. Marmaggi, Nunțiul Apostolic de acolo.

Intrebat dacă zvonurile despre oarecare asperități între guvernul român și sf. Scaun au vre-un temei, Monsegnioul a răspuns:

— „Astfel de asperități nu pot exista mai ales acum, când am primit onoruri din partea Ro-

mâniei, printre cari și Cordonul. De altfel nu poate fi vorba de vre-o abținere de a participa la încoronare din partea preoților uniți sau a catolicilor latini, căci am trimis tuturor episcopilor catolici telegrame circulare pentru a-i invita să asiste la încoronare, — în numele Sf. Scaun.

Actul încoronării — continuă Nunțiul papal —, se compune din două părți:

1. Un act preparatoriu care consistă într'o rugăciune, și

2. Un act național, încoronarea propriu zisă, când Suveranii primesc coroana în fața armatei și a mulțimei, când heralzii anunță evenimentul.

Noi nu am asistat decât la al doilea act, fiindcă Latinii au celebrat slujba religioasă în catedrala istorică din Alba-Iulia, iar Uniții în biserica episcopală a lui Athanasie...

La actul național al încoronării a asistat întregul cler catolic și am fost în fruntea credincioșilor catolici.

De altfel — urmează Monsenioul —, se știe că biserica noastră nu permite, printr'o tradiție milenară, prelaților catolici să officieze sau să asiste formal la slujbele altor confesiuni.

Această tradiție a fost întotdeauna respectată. De pildă: cu ocazia încoronării lui Alexandru III, Nicolae II al Rusiei, Eduard VII, George V al Angliei... La aceste încoronări Nunțiul papal și episcopii catolici nu au asistat, fiindcă ceremonia religioasă era unită cu actul civil. Dar în aceste cazuri legatul și episcopii au celebrat alte slujbe religioase în catedralele lor.

Urmează de aci, că nu s'a luat o dispoziție numai pentru România (în ce privește abținerea dela Te-Deum), ci că a fost o măsură dictată de protocolul general eclesiastic.

Spicuri.

In nr. 5-6 (2-9 Oct.) al revistei „Dumnezeu Ortodoxă” din București citim sub titlul „Biserica ortodoxă stă pe loc” următoarele șire, cari e bine să fie cunoscute și din partea cititorilor acestui organ:

Un abonat ne scrie cuvintele din fruntea acestor șire, adaogând că-i tare mâhnit și ne roagă să-i spunem din ce pricină.

Tare-i greu să răspunzi la această întrebare. Ca să răspundem, lămurind chestiunea din toate punctele de vedere, nu putem, căci eșim din scopul ce are această foaie. Vom spune numai că toți suntem de vină, de sus până jos: 1. Organizația bisericească are nevoie de unele schimbări. 2. Administrația bisericească nu-i aceea, care ne trebuie azi. 3. Clerul nostru — unii nu pot, alții nu vor — nu-și face, în întregime, datoria învățătoarească. 4. Creștinii nu se interesează de biserică, ci numai o ocărăsc.

Deci toți suntem de vină. Rugăm să nu se supere nimeni. Când cu toții ne vom da seama de primejdia ce ne amenință, tare mi-e frică să nu fie prea târziu.

Noi cei dela această foaie ne facem datoria, pe cât putem. Mai mult decât poate, nici Dumnezeu nu cere omului. Nu ne mai întrebați chestiuni de acestea, căci nu vom mai răspunde.

N'avem loc.

În legătură, mai spicuim și din o nouă operă, ieșită din oficina Sibiiului sub titlul „Români ortodocși și Uniți români”, următoarele rânduri destul de potrivite pentru a ilustra cuvântul din bătrâni cu „gura păcatosului”. Iată ce se spune aici, în legătură cu satisfacția morală și materială pe care ortodoxismul o pretinde dela statul român:

„Fără de această satisfacție, dânsa (biserica ortodoxă) ar continua să rămână, și în România întregită, o cenușotcă a statului, și o biserică fără putere de apărare (! sublinierea este a noastră. N. R.) față de îngresivunile celorlalte confesiuni și osândită a rămânea în cel mai favorabil caz staționară, incapabilă de progres (! Sublinierea este a noastră N. R.)”.

Tu ai sis!

Cereți pretutindeni „Unirea”!

Foiața „Unirii”.

Pentru viața monastică.

II. Ce este și ce trebuie să fie o călugăriță.
de Ep. Alexandru al Lugojului.

Pentru a prezenta odrazlelor delicate ale neamului nostru și ficelilor bisericii mele idealul figurii sufletești a unei vergure ce-și închină viața lui Isus, reproduc următoarea caracterizare a lui Doublet:

„Când prorocul răpit de Duhul lui Dumnezeu privi în cuvântul ce trup s'a făcut pe cel mai frumos dintre fiii oamenilor, Isus era sărac și înjosit, acoperit de slăbiciune și așa zicând îngropat sub învelișul trupului capabil de suferințe, asemenea trupului păcatului. Dar sufletul său, care gusta fericirea în contemplarea internă a lui Dumnezeu, resfrângea frumusețea lui nespūsă și răspândia strălucirea sa și peste trup. Privirea sa, fața sa, cuvântul său, pasul său, purtarea sa, toate tradau în Dânsul sufletul ce contempla pe Dumnezeu și frumusețea nemărginită alui Dumnezeu. Dumnezeu însuș lumina prin învelișul slab al trupului și-i împărtășea ceva din mărirea sa.

„Asemenea stă lucrul și cu fecioara transfigurată prin viața de ord. Sufletul atins de frumusețea dumnezească revărsă și asupra trupului o frumusețe supranaturală. Este frumusețea nevinovăției pe care n'o poate înlocui

nici un farmec al lumii. Ea-i îmbracă figura cu strălucire îngerească și după admirabilul cuvânt al sfântului Ioan Gură de Aur, ea poartă cu sine lumina feții dumnezeiești. Este frumusețea blândetei și-a veseliei inimii. Patimile doară se zugrăvesc și ele deopotrivă pe fața omului. Ele își trag acolo brazdele lor adânci, cari turbură limpezimea liniștită, potolită și lasă să întvedem zguduirii interne înspăimântătoare. Voluptatea își sapă zbârciturile sale; mânia își imprimă neliniștea și dezordinea; maliția pune cute împrejurul buzelor și le face necapabile de-a zugrăvi bunătatea internă; ușurătatea frivolă, destrăbălările și distracțiile fură farmecele celea mai atrăgătoare: seriozitatea calmă, liniștea, maestrea și acea melancolie pașnică, pe care așa de bucuros o observăm. Precum însă patimile își lasă tipariul lor pe înfățișarea omului, tot astfel lasă și virtuțile ce izvorăsc din viața evlavioasă de ord, să strălucească razele lor dulci pe fața omului. „Fecioara care se sfințește lui Dumnezeu” — zice sf. Ioan Gură de Aur —, nu datorește de loc cu ceace ea atrage pietrilor scumpe ce stau în slujba deșertăciunii. Intreaga-i frumusețe sufletească este ferită de oscilări și n'are nimic de a face c'o fire artificială. Pe o față deja atrăgătoare ea revărsă o frumusețe mult mai vie, iar pe una urită ea știe să producă corecturi, cari îi împărtășesc o strălucire deosebită. Căci nici pietrii scumpe, nici aur, nici haine frumoase, nici stoffe strălucitoare de culori variate luminoase, nici alte lucruri asemenea

nu alcătuesc podoaba sufletului, ci mai vărtos posturile, veghierile de noapte, blândetea, modestia, dragostea de sărăcie, răbdarea, generositatea, zmerenia, disprețul tuturor lucrurilor pământești. Ochiul vergurei este așa de frumos, că-i farmecă nu pe oameni, ci pe îngeri și pe Domnul ingerilor; este așa de limpede și de ager, cât străbate prin toată frumusețea trupescă și pătrunde până la frumusețea netrupescă; este așa de blând și de vesel, cât nimic nu-l tulbură sau neliniștește; privirile sale sunt pururea pașnice și pline de bunătate, chiar și în fața agresorilor obraznici. Vergura care s'a jertfit lui Dumnezeu este într'atâta de modestă, cât singură privirea ei alungă gândurile ticăloase, te aduce în confuzie și acopere cu rușine vițiul. Precum slujnica unei femei nobile și cinștite și fără de a-o ști dânsa își însușește manierele nobile și virtuose ale stăpânei sale, tot astfel în vergura creștină trupul își are partea sa la pacea sublimă și la strălucirea sufletului. Privirea, cuvântul, ținuta, felul și chipul de a umbla, toate armoniză cu sufletul și-i reogîndește frumusețea acestuia. Precum parfumul dulce emană dintr'o floare și se răspândește departe, tot astfel se revărsă demnitatea vergurei asupra întregii înfățișări asupra tuturor simțurilor vergurei, și-i duce departe potolita frumusețe ce își are sălașul său în lăuntrul sufletului. Modestia cărmuește ca un frâu de aur mișcările tuturor membrilor trupului: limba, ca să nu-i scape nici o vorbă necuviincioasă; ochii, ca nimic să nu păteze

Revistă bisericească.

Față de mișcarea fascistă din Italia, care prin mijloacele sale (foc și sabie) primejduiește statul, în aceeași măsură ca și comunismul ce i-a premers, sf. Părinte al Romei a adresat episcopatului italian o scrisoare, în care deplânge stările la cari s'a ajuns, indicând atitudinea ce se impune bisericii. Cuvântul Papei, care evident nu este lipsit de colorit politic, a făcut mare impresie și se speră că mișcarea va înțelege să pună un capăt esecelor la cari s'a dat cu atâta ușurință.

Răsturnarea politică din Grecia și revenirea la putere a oamenilor lui Venizelos, a schimbat dintr'odată și atitudinea „Sfântului Sinod” al Greciei față de patriarhul ecumenic Meletie. Se știe anume, că sub vechiul regim acest Sinod a adus împotriva patriarhului „venizelist” cunoscuta anatemă dela Salonic, iar acum se anunță din Atena, că Sinodul a declarat în fața comitetului executiv revoluționar, că recunoaște pe patriarhul Meletie, punând capăt diviziunii bisericii ecumenice. Și pentruca lucrul să fie definitiv aranjat, ziarul oficial publică decretul de anulare a hotărârii sinodale aduse contra patriarhului. — Ce ție și cu canoanele acestei bisericii: Se explică și aplică după cum suflă vântul!

Ca o dovadă a progresului și consolidării catolicismului în Anglia, încreștăm reluarea recentă a vechiului obicei de-a face procesiuni la mormântul arhiepiscopului martir Thoma Beckett din Canterbury. Capela în care se găsesc osemintele acestui confesor este azi în posesiunea bisericii anglicane. Aceasta n'a pus însă nici o piedecă în calea procesiunii și astfel catolicii englezi au putut să se roage în liniște pentru revenirea întregii Anglii la sânul bisericii romane.

curățenia; urechile ca să rămâie departe orice melodie senzuală. Mersul însuș este supravegheat, ca nimic precipitat și neglijent să nu se afle în el, ci să fie simplu și firesc. Lapădă departe de sine multiplele arte ale toaletei cu risul lărmuitor, cu distracția neincetată. Fața-i poartă o seriozitate blândă, ceți inspiră respect; ea resfrânge mai multă tristețea decât bucurie.

Ce frumoasă icoană a vergurei fecioare ceși jertfește inima lui Isus, mirelui său ceresc, vergur și dânsul și curățenia inși!

Nu vă încântă această icoană pe voi fiice nobile ale neamului și ale bisericii mele, și nu vă simțiți îndemnate a vă înșirui în ceata tinerelor călugărițe, cari s'au înrolat sub flamura mândră albastră a Mariei în ceata aleasă a lui Isus? Socotiți dară pe un moment cu sf. Bernard și numai împrejurarea, că în viața ordului sufletul trăește cu mai multă curățenie și vrednicie, cade mai rar, se ridică mai repede, umblă cu mai multă grijă, are haruri mai bogate, gustă o pace mai adâncă, moare c'o încredere mai mare, își scurtează focul purgatorului, câștigă o cunună mai frumoasă. Unde este idealismul părinților și strămoșilor noștri pentru cauza religiunii, a bisericii, și a neamului?

Faceți ca așteptările ce le punem în voi să nu fie zadarnice și ajutați-ne pe noi arhieriei voștri, să zidim din nou prin jertfa noastră insufletită zidurile Ierusalimului nostru sfânt, a bisericii noastre unite cu Roma, moștenită dela antenații noștri: apostolii neamului românesc.

La Utrecht în Olanda s'a ținut la sfârșitul luni Septembrie primul congres internațional de misiuni. S'au întâlnit aici reprezentanții tuturor ordurilor misionare, bărbați și femei, discutând toate problemele, nespuse de importante pentru viitorul bisericii, cari au legătură cu viața misionară. Dintre hotărârile luate încreștăm editarea, pe bani olandezi, a celui de al treilea volum din valoroasa operă a doctorului Streit „Biblioteca missionum” (din care vol. I. s'a tipărit în Germania, iar al doilea în Anglia) și instituirea unui comitet permanent, care să se îngrijească de aranjarea viitoare a congreselor de această natură.

Din prilejul jubileului de 70 ani a marelui episcop Kepler din Rottenburg, catolicismul german a aranjat frumoase serbări în jurul acestui vrednic prelat, autorul atâtor lucrări cunoscute în lumea întreagă, în frunte cu minunata lui operă „Mehr Freude (Mai multă bucurie)”, răspândită pretutindeni în sute de mii exemplare.

Viața economică.

Cauzele deprecierei leului. Dl Stelian Popescu, fostul ministru al cabinetului Take Ionescu, a spus de curând în această chestiune următoarele: Cauzele deprecierei leului nostru nu sunt a se căuta în rezultatele recoltei. Nici stocul de bancnote existente nu justifică această depreciere, căci valoarea acestora nu face mai mult de 14 miliarde, ceea ce pentru o țară cu 18 milioane înseamnă un procent mult mai mic decum au alte țări cu valută mult mai urcată. Politica internă destul de mulțumitoare încă nu poate fi cauza acestei nenorociri. Rămâne deci, că singura cauză a deprecierei banului nostru este a se căuta în manevrele speculanților străini și a marelui finanțe din țările cu valuta urcată, față de cari guvernele țărilor respective, dacă ne sunt într'adevăr prietene, ar trebui să iee măsuri de represiune. Chiar și rămânând însă indiferența lor de până acum, suut bune nădejdi, că incurând vom birui, și numai cu puterile noastre, această criză financiară.

Spre o Mică Antantă economică. Din Praga se anunță, că ministrul de finanțe al Iugoslaviei este așteptat acolo pe sfârșitul acestei luni pentru a participa la o conferință a ministrilor de finanțe ai Micii Antante. După „Prager Presse” obiectul acestei conferențe ar fi să întindă alianța politică în domeniul economic și să creieze o uniune economică pentru importuri și exporturi, tarife vamale și comunicațiuni între Cehoslovacia, România și Iugoslavia.

Ieftinirea vieții în Cehoslovacia. Din Bratislavia se anunță, că scăderea prețurilor în Cehoslovacia se menține, drept consecință a urcării continue a coroanei cehoslovace. Într'o singură săptămână bunăoară sindicatul fabricanților de zahăr a scăzut prețul zahărului cu 200 cor. la majă. Dar în aceeași măsură cu scăderea prețurilor se micșorează și salariile funcționarilor și a muncitorilor. Astfel, începând cu ziua de 4 Oct. funcționarii publici din Cehoslovacia primesc numai 50% din sporul de scumpete de mai înainte.

Monopolul de sare. În legătură cu proiectul de buget pe noul exercițiu 1923/4 s'a pus în discuție, după cum anunță ziarul „Argus”, și chestia monopolului de sare. Se spune anume, că pe urma scoaterii acestui articolu de sub monopol ar câștiga și populația și statul, și astfel nu eschis, ca sarea să fie pe viitor liberă în comerț.

Dela bursa din București. Cu ziua de Miercuri 25 Oct. la bursa din București de-vezile străine au fost notate precum urmează: francul fr. 11'15; lira sterlină 689—; dolarul 156—; lira italiană 6'59; francul elv. 29—; cor. cehoslov. 5'04; 100 mărci 3'50; 108 cor. austr. —215; 100 cor. ung. 6'45; dinarul 2'40. — În aceeași vreme leul nostru a fost cotate la Paris cu 9'20.

Dela C. F. B. Cu ziua de 15 Nov. ministerul comunicațiilor va rechiziționa toate căile ferate ale companiei someșene și pe acelea ale companiei Ceanad-Arad. Aceasta pentru a se pune capăt unor abuzuri și anumitor comploturi, ce s'ar fi descoperit pe aceste linii.

Săptămâna politică.

Intre proiectele de legi, pe cari sesiunea extraordinară a Corpurilor legiuitoare, care a început să lucreze Lunea trecută, le votează cu o înțeață vertiginoasă, este și proiectul prin care se acordă sporuri funcționarilor. Normele de ajutorare prevăzute în acest proiect, trecut deja prin ambele foruri parlamentare, sunt următoarele: Cvantumul sporului de scumpete va fi odată și jumătate prima de scumpete actuală, la care se va adauga lei 100 pentru funcționarii căsătoriți cu un copil, lei 150 pentru cei cu 2 copii și lei 250 pentru cei cu 3 și mai mulți copii. Aceasta pe tot timpul dela 1 Oct. 1922 până la 31 Martie 1923. Un jurnal al Consiliului de ministri va fixa normele după cari se va acorda acest supliment și raportorul parlamentar al legii a afirmat în Cameră, că preoții încă vor fi cupriași în prevederile acestui jurnal.

Neparticipând la ședințele parlamentare, partidul național ține adunări populare în întreg cuprinsul Ardealului, pregătind marele său congres dela Alba-Iulia. Rapoartele asupra adunării arată, că pretutindeni ar fi primit cu multă însuflețire, așa că judecând după acestea, congresul plănuie pe jumătatea primă alui Noemvrie, promite a fi deosebit de populat.

— În vederea atitudinii de luat față de sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare care se va deschide la 28 Noemvrie și care ar fi să se ocupe de noua Constituție a țării, partidele din opoziție au început noi pertractări și se sperează că cu toate greutățile cari mai există se va putea ajunge la o înțelegere, care se poată asigura o rodnică împreună-lucrare.

— În chestiunea orientală s'a trecut peste primejdia unui nou războiu. Asigurările date Turciei referitoare la Tracia și Adrianopol, cari au provocat căderea lui Lloyd George premierul englez, au deschis calea pertractărilor de pace, menite a fixa noua situație teritorială și economică din părțile acestea. Conferența de pace și va ținea la Lausanne (Elveția) și se va deschide la 13 Noemvrie.

— În locul guvernului Lloyd George, s'a format un nou guvern englez, sub prezidenția lui Bonar Law, șeful partidului conservator. Urmarea este că parlamentul s'a dizolvat, anunțându-se noi alegeri pe ziua de 15 Noemvrie. Noul parlament se va întruni în 20 Noemvrie.

— Temându-se, se vede, de complicații, cari puteau să urmeze în legătură cu candidatura la prezidenție a lui Hinderburg, dieta germană a hotărât să amâne alegerea de president până în 1925, prelugind mandatul actualului prezident Ebert până la 30 Iunie 1925.

Știri mărunte.

Personale. Pentru a participa la deschiderea corpurilor legiuitoare I. Preasfințitul mitropolit Vasile a fost săptămâna trecută la București, de unde s'a întors Marți dimineața.

— Mgr. Francisc Marmaggi, Nuntial apostolic din București, decanul corpului diplomatic, a fost decorat din prilejul încoronării, cu marele cordon al ordinului »Steaua României«.

— Joia trecută au fost hirotoniți de diaconi, iar mâine vor fi sfințiți de preoți următorii absolvenți de teologie: Alexandru Circa, George Boeriu și Ioan Șelariu-Nyergeș.

Concurs. P. V. Ordinariat arhiepiscopesc publică, cu termenul de 15 Noembrie, concurs la parohiile Hamba (prot. Sibiu), Căpăcel (vicariatul Făgărașului) și Indol (prot. Indol).

Încoronarea la Academie. Ședința festivă cerută de serbările încoronării înalților săi patroni, s'a ținut la Academie Vineria trecută. A vorbit cu acest prilej președintele D. Onciul și d. N. Iorga, care a făcut interesante citiri din lucrările sale ocazionale »Cartea regelui« și »Cartea reginei«.

In cauza salarelor preoțești. Răspunzând unor atacuri ale oficiosului averescan din București, »Viitorul«, oficiosul guvernului, scrie într'un număr mai nou următoarele »Toată argumentarea și comentariile ziarului averescan cad dela sine pentru motivul simplu, că totul se întemeiază pe o știre falsă. Guvernul nu a înțeles să lipsească pe membrii corpului didactic de beneficiul sporurilor prevăzute în noul proiect de lege. Acelaș lucru și pentru preoți...«

Locale. Măine, Dumineca săptămânei a patra după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală păr. Nicolae Popp, profesor al școlii normale de învățători.

— Contrar obiceiului nostru de a ne ocupa de reprezentațiile artistice numai anunțându-le, ținem să încredințăm, că concertul de violină al dlui Proșteanu, din Lunia trecută, a fost pentru publicul nostru blăjan o adevărată revelație. Prestațiile acestui consumat măestru al arcușului, care, după cum a dovedit-o »Cântecul păsărelor«, este și un distins compozitor, a întrecut toate așteptările. Lumea l-a aplaudat cu putere și este sigur, că la un al doilea concert dat la noi, sala de gimnastică a liceului va fi absolut neîncăpătoare pentru publicul ce va veni să-l asculte.

— Cu bucurie constatăm, că pe urma măsurilor luate de ultima adunare generală, viața Casinei noastre a luat un frumos avânt, care poate să stea cu cinste alături de vremile ei cele mai bune. Membrii au acum aranjamentul și confortul dorit și de aceea sperăm, că pornirea bună nu va fi un trecător foc de paie.

Legături culturale cu Franța. După București și Brașov, s'a înființat de curând, la inițiativa dnei Eva Caribol, sora dsoarei Elena Văcărescu din Paris, și sub auspiciile Asociațiunii noastre, și la Sibiu un »cerc« afiliat tovrășiei culturale »Les Annales« din Franța. Este un gând din cele mai bune și dacă cultura franceză va putea pătrunde prin aceste »cercuri«, cari se vor crea probabil și în alte părți, cu mai multă putere în viața noastră românească, e sigur, că aceasta va însemna un progres din cele mai mari, ale cărei roade binefăcătoare nu vor întârzia să se arate pe toate terenele.

Meritul pentru construcții »școlare«. Așa se numește o nouă modalie menită a fi conferită persoanelor sau asociațiilor și instituțiilor cari vor fi întemeiate sau clădite, din inițiativa, cheltuiala și strădania lor, edificii școlare la sate și orașe. Ea va purta pe o parte chipul M. S. Regelui cu inscripția »Ferdinand I, regele tuturor Românilor«, iar pe cealaltă

parte se va înfățișa un local de școală cu inscripția din fruntea acestor șire. Va avea trei clase și anume de aur, de argint și de bronz și se va împărți — pentru a se face propaganda cuvenită — cu deosebită solemnitate.

Biroul Asociațiunii din Sibiu ne roagă să publicăm următoarele: Se aduce la cunoștința On. membrii ai »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, cari doresc a lua parte la adunarea generală ce se va ține în 8 și 9 Noembrie a. c. în Sibiu, că biletele cu reducere de 75% pe C. F. R. le vor primi dela directorii despărțimentelor respective, unde vor anunța participarea în cel mai scurt timp. Totodată On. membrii sunt rugați a-și anunța participarea lor la această adunare Biroului central al »Asociațiunii« (Sibiu str. Șaguna 6), cu cel puțin 8 zile înainte de adunare, pentruca să se poată lua măsurile necesare pentru încuartaire.

Specula cu timbrele jubilar. Timbrele de încoronare au ajuns o marfă de speulă, chiar din ziua încoronării. La Alba-Iulia, cu prilejul serbărilor se cerea deja pentru câte o serie, care abia face nominal câțiva lei, suma de 3—500 Lei, iar mai nou nu poți ajunge la ea decât cu 1200—1500 Lei. Și ce e mai revoltător, este, că afirmative chiar și funcționari de-ai oficiilor postale s'ar fi datat la astfel de specule, ajungându-se și la despoierea plicurilor de timbrele puse în circulație.

Telefonul »Unirii«.

I. Sibiu. Da, am citit și noi lamentabila desmintire a faimosului protopop Manu dela Lăpuș. Ea nu desminte nimic, ci mai curând confirmă cele spuse de noi în legătură cu Ocolişul. Inzadar, »cele foaste, cum spunea cândva un mare prieten de azi al ortodoxismului, nu pot să fie nefoaste«. Și apoi ar face bine acest protopop să întrebe pe preotul său Alexandru Ciocăș din Cărbunariu cum simte în această chestiune revoltătoare chiar și o parte a clerului ortodox.

»Carpații«. Brașov. Ne pare bine, că, după cum scrieți în numărul special pentru încoronare, ați revenit — nu împoartă că din propriu îndemn, ori din poruncă — la sentimente mai bune. De fapt chestiile confessionale nu trebuie azi scormonite și mai ales nu din partea unor orgene cari, ca DV. bunăoară, stau în serviciul guvernului. Până acum ați făcut-o, și încă într'o formă foarte puțin onorabilă, așa că nu noi suntem de vină dacă a trebuit să răspundem, și dacă pe viitor nu veți mai face-o puteți fi siguri, că n'o să mai încredințăm în aceste coloane ziarul »Carpații«. — Clara pacta, boni amici.

N. Poeni. Am primit informația trimisă și Vă mulțumim pentru interesul ce ne purtați.

AVIZ.

La subsemnata societate află imediat aplicare:

Un funcționar comercial
vărsat în negoțul de cherestea (lemne)
pentru depozitul său »Plugarul« și

Alt funcționar comercial

vărsat în bransa fierăriei pentru prăvălia
sa »Consum«. Ambele în Blaj.

Condițiunile de primire se vor stabili
în comun acord cu directorul

»PATRIA«

Bancă pentru Credit, Comerț și
Industrie soc. an. Blaj.

(30) 2—3

»KRISTÁLY« — Spălătorie chimică
CLUJ.

Văpsește și curăță

In Blaj e reprezentat prin

Traian Novac,
comerciant.

Asociațiunea

pentru literatura rom. și cultura poporului român.

Convocare.

In înțelesul §-ului 23 din statute, membrii »Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român« se convoacă la

Adunarea generală ordinară,

ce se va ține la Sibiu, în Sala Prefecturii județene, în zilele de 8 și 9 Noembrie n. 1922.

Programa adunării:

Miercuri, în 8 Nov. 1922, la orele 11 a. m.

Ședința I., cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscriserea delegațiilor prezente ai despărțimentelor.
3. Raportul general al comitetului central pe anul 1921.
4. Alegerea comisiunilor pentru:
  - a) examinarea raportului general pe anul 1921;
  - b) cenzurarea socotelilor pe anul 1921 și a proiectului de buget pe anul 1923;
  - c) înscrierea membrilor noi.
5. Prezentarea eventualelor propuneri¹⁾.

Șoi, în 9 Noembrie, la orele 9 a. m.

Ședința II., cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul comisiunii alese pentru examinarea raportului general, și propunerile acestei comisiuni.
2. Raportul comisiunei însărcinate cu cenzurarea socotelilor și a proiectului de buget.
3. Raportul comisiunei pentru înscrierea de membri noi.
4. Alegerea prezidentului, viceprezidentului și comitetului central pe un nou period de trei ani 1922/23—1924/25.
5. Fixarea locului pentru ținerea adunării generale ordinare din anul 1923.
6. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
7. Închiderea adunării generale.

După prânz la orele 4.

Ședința festivă a secțiilor științifice-literare.

Sibiu, din ședința comitetului central al »Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută la 5 Oct. 1922,
Dr. Vasile Suciu, Romul Simu,
vice-președinte. secretar.

¹⁾ Eventualele propuneri au să fie înaintate, în scris, prezidiului »Asociațiunei« (Sibiu, Strada Șaguna Nr. 6), cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Cazane de fier rachiu

căldări de spălat, văpsit
:: și de tăbăcărie ::

în condițiunile celea mai favorabile
se găsesc la

FRAȚII PAULINI,
Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se primește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale.

Fabricăm stropitoare de vii și părți constructoare de metoda »Austrio și Wermoral«.

(16) 8—25

O d-nă văduvă

de preot sau inv., mai în etate se caută pentru conducerea casei și îngrijirea unui copil de un an.

(21) 3—3

Informații la Administrația gazetei.